

Nr. 216 (280) Ketvirtadienis, 1946 m. lapkričio mėn. 14 d.

II metai

IŠ PASAULIO

Londonas. BBC. XI. 13. 4 didieji ministrai sprendžia šiandien Triesto klausimą toliau. Ir Molotovas sutiko laikytis Paryžiaus konferencijos nutarimų, nežiūrint Jugoslavijos laimykosi.

- Prasidėjo anglų amerikiečių pasikalbėjimai dėl anglų amerikiečių okupacinių zonų sujungimo.

- Lapkričio mėn. 24 dieną Prancūzijoje bus rinkimai į antruosius rūmus. Partijos jau pradėjo rinkimų kampaniją.

- Britų valdžios įstaigos pareiškė, kad laivai, kurie veža nelegalius žydus keleivius į Palestiną, paprastai yra tiek perkraunami, kad yra pavojus jiems apvirsti ir nuskęsti jūroje. Atsakomybę už tai neša tie, kurie prikalbina žmones sėsti į laivus. Paklaustas ar tiesa, kad tuos laivus maistu aprūpina UNRRA, kalbėtojos atsakė, kad jį negali sakyti nei „taip“ nei „ne“, bet yra labai galimas dalykas, kad reikėtų atsakyti „taip“.

- Anglų vyriausybė numato dar griežčiau kontroliuoti devisų ir kapitalų judėjimą. Ta priemonė yra labai reikalinga, nes Anglija per karą neteko savo užsienio pajamų šaltinių.

- Respublikonas Taft pareiškė, kad tradicinė respublikonų politika yra aukšti apsaugos muitai.

- Panaikinus kainų kontr. lės įstatymus, kainos pakilo 10-75%.

- Serbijoje vyko rinkimai. Tarp kandidatų buvo ir maršalas Tito. Rinkimuose dalyvavo 95% visų turinčių teisę balsuoti. Opoziciją savo kandidatų nepastatė.

- Prezidento Trumano trumpa biografija. Prezidentas kilęs iš Misuri. Jaunystėje buvo ūkininku, pasiuntiniu vienos firmos, buhalteriu. Dažnai jisai pareiškėdavo, kad laimingiausi jo metai buvo jo ūkininkavimo metai. Pirmajame pasauliniame kare jisai buvo leitenantas kariuomenėje, kuri stovėjo Prancūzijoje. Savo karinę tarnybą pabaikęs grįžo Amerikon, kur įsteigė biznį, bet subankrutavo ir 12 metų jam buvo reikalinga, kad išmokėtų skolas, kurias jisai padengė iki paskutinio cento. Savo politinę karjerą pradėjo 1922 metais. Jo sąžiningumas ir garbingumas pasidarė greit žinomi, tas jo savybes gerbė ir jo partiniai prieši. Kada jam teko perimti prezidento vietą, daugelis ypač karių ne nebuvo girdėję apie jį. Prie prezidento Rusvelto veikė vadinamas „Trumano komitetas“ kuris tikrino karo meto išlaidas ir sutaupė valstybei apie 1 milijardą dolerių. Po Rusvelto mirties tapus jam prezidentu, pradėjo jo populiarumas buvo didelis, bet praėjus keliems mėnesiams, jį pradėjo puliti visi: pradedant metodistais, baigiant laisvamaniams; pradedant Naujorko komunistais, baigiant pramonės magnatais. Bet prezidentas lieka savo vietoj, nes jo uždavioys yra pirmiausia tarnauti tautai, o ne siekti asmeniško populiarumo.

- Į Hamburgą atvyko pirmas rusišky javy transportas.

- Nordrheinwestfalijos ministras pirmininkas pareiškė, kad nuo kapitalizacijos laikų dar nėra buvusi tokia sunki Vokietijos ekonominė padėtis ir tokia bloga mitybos būklė kaip dabar. Gyventojai vietoj 1500 kalorijų gauna apie 1000 kalorijų.

- Tūringijos viceprezidentas viename SED susirinkime pareiškė, kad jeigu bus dar daugiau išmontuojama Tūringijos fabrikų, kraštas visiškai bankrutuos.

- UNO mandatų komisijoje buvo karšti debatai. Jugoslavijos atstovas puolė Pietų Afriką dėl buvusių vokiečių kolonijų valdymo. Britų atstovas pastebėjo, kad šitoks valdymas pilnai sutinka UN charta, nes atitinka gyventojų norą. Generolas Smuts pareiškė: tarp kitų atstovų, puolančių Pietų Afriką dėl jos mandatų valdymo, yra ir Indijos atstovas. Bet jeigu tikrai Pietų Afrika atidarytų duris emigracijai, tuoj didelis indų skaičius apsigyventų Pietų Afrikoj, kad išvengus nuolatinių persekiojimų, kurie vyksta Indijoje. Ukrainos ir Rusijos atstovai stebėjosi kaip Anglija nieko nepraneša apie Palestinos mandatą.

- 3600 tonų javų skirtų amerikiečių zonai, atiduodami anglų zonai.

- Belgijoje atsistatydino 4 komunistų ministrai, nes belgų atstovų rūmai išrinko pirmininku ne komunistą, bet krikščionių partijos narį.

- Anglų vyriausybė gavo iš Rusijos naują notą Dardanelų klausimu. Nota vyriausybės tiriama. **Max**

Maskva. XI.13. La Guardia pareiškė: jeigu stengiamasi suteikti maisto pašalpos Graikijai, Italijai - kaip galima yra užmiršti Jugoslaviją ir Albaniją. Po savo apsilankymo pas Stalingą La Guardia pareiškė, kad Sovietų Sąjungos galva pilnai supranta tuos kraštus, kurie nukentėjo nuo fašizmo ir pasiryžusi jiems padėti.

Londonas. BBC. XI.13. 22 valandą vokiečių laikų svarstomas Triesto klausimas keturių didžiųjų ministrų pasitarime Naujorke. Triesto klausimo sprendimo nebemanoma atidėti, nežinant, kad ir vyktų derybos tarp Italų ir Jugoslavų.

- Generolas Smuts pareiškė, kad Pietų Afrika vis tiek valdys buvusius vokiečių kolonijas, kad ir Sugumo Taryba kitaip nuspręstų.

- Karas Kinijoje vyksta toliau.

- Amerikos vidaus reikalų ministras daro pastangas išvengti naujo angliakasių streiko. Grėsia 400.000 angliakasių streikas. Jeigu tai įvyktų, būtų sutrukdytas anglių tiekimas Europai.

- Britų aukščiausias komisaras Palestinoj pareiškė: tiek žydų tiek arabų tautos turi išmokti taikiai gyventi, kad ir koks politinis sprendimas būtų padarytas. Bet nei žydai nei arabai nėra patenkinti dabartinėmis juokavimo į Palestiną kvotomis. Arabai randa, kad kvota per didelė, žydai - kad per maža.

STOVYKLOS GYVENIMAS

Stockings for children (vaikiškos kojinės) - 75. Skirstomos vaikams 6-17 metų šiuo principu: visai negavusiems - 2 poros, gavusiems po 1-ą porą - 1 porą ir gavusiems po 2 poras - leidžiama po 1-ą porą pasi-keisti.

Undershirts for men (vyr. apatiniai baltiniai) - 9. Vyrų gavusių po 1-nus baltinius yra 42. Šis vyr. ap.baltinių likutis atiduodamas, per kambarių ir blokų vyresniuosius, laisvam pasidalinimui pagal reikalingumą patiems vyrams.

- - -
Šiandien 14 val. ligonims, kurie paskutiniuoju partijoje gaudavo pieną, bus duodama po 1/2 ltr. pieno ten pat, kur vaikams dalinamas pienas.

DIENOS ŽINIOS

Nr. 216 (289) Trečiadienis, 1946 m. lapkričio mėn. 13 d.

Eichstätto - Rebdorfo
D.P. stovyklos
Hetuviu bendruomenės

SPECIALUS CONTINENTAL DAILY MAIL KORESPONDENTO (VERTIMAS)

Kokie „V-1“ skaidė Vokietijoje ir Švedijoje. V-1 paniką, kuri dabartiniu metu kvaršina anglių zonos saugumo organams galvas, atrodo, bus išsaugę Woolworth'o krautuose pardavinėjami vaikų žaislai. Net ir labai patyrę stebėtojai apsirikdavo ir matydavo V-1 ten kur jo visai nebuvo. O reikakas, pasirodo, yra toks: padaromi dideli ugniai atsparūs popieriniai balionai, apie 4 pėdų diametro. Juose, įtaisytas įrengimas laikyti tam tikriems chemikalams. Šiuos balionus gamina viena vokiečių firma amerikiečių sąjog. Iš kur ji gauna žaliavos, nežinia. Padegti baliono specialūs chemikalai duoda labai skaidrą liepsną ir dega apie pusvalandį. Įkaitęs oras kelia aukštyn patį balioną. Baliono medžiaga yra permatoma. Pakilęs į padangę šitas „ugnies kamuolys“, nešamas stiprios vejos srovės sudaro tikrą V-1 įspūdį. Tokių V-1 prieš keletą dienų vieną tamsią naktį matė keli šimtai Hamburgo gyventojų. Vienas iš tokių balionų, bėgdamas degti, nukrito Hamburgo priemiestyje. Aiškūs dalykas RAF Hamburgo skyrius yra patenkintas, kad visa tai yra padaras tik žaislų. Gal būt, kad bus tiriama ar šitie žaislai buvo pardavinėjami taip pat Švedijoje, iš kur atėjo pranešimų apie „dėl skaidrų „V-1“. Šitokių „V-1“ buvo parduota keli šimtai po 3 markes.

IS PASAULIO

Londonas, BBC. XI.12. Keturi didieji ligi šiol tegalėjo susitarti tik vienu klausimu: Suomijos reparaacijų mokėjimas Sovietų Sąjungai. Amerikai nepavyko prikalbinti kitų ministrų sumažinti šias reparacijas.

- Graikijos teisingumo ministras patiekė parlamentui pasiūlymą visiems sukilėliams suteikti amnestiją.

- Anglai paskelbė albanams, kad jie pradeda Korfu sąsiaurio valymą nuominų. Anglai nurodo, kad prieš kiek laiko 2 anglų naikintojai užplaukė ant minos. Sprogimas pareikalavo 40 žmonių aukų. Albanija protestuoja ir reikalauja pirmiau ištirti ar ten yra minų.

- Reuterio pranešimu anglų zona turi tik 3 dienas maisto išteklių.

- Dalis nelegalių žydų imigrantų į Palestina paleidžiami iš stovyklų. Kito saloje ir jiems bus duotas pirmas įvažiavimas į Palestina. Taip pat paleidžiama ir kitų areštuotų Palestinos žydų. Tai įvyko „Jewish. Agency“ pasitarimo su anglų vyriausybe dėka.

- Amerikos vyriausybė atmetė La Guardia planą remti Europai maistui. Maheson pareiškė tie kraštai, kurie pagalbos yra reikalingi, patys turi ieškoti ir kraštus, iš kurių jie tikisi pagalbos.

- Dėl kritiškos maitinimosi būklės anglių zonoje kalbėjosi Bevinas su Birnes. Birnes buvo pilnai painformuotis apie padėtį, bet nutarimo nebuvo padaryta. Anglų vyriausybė daro visas pastangas išlaikyti maisto davinį. Kur neuštenka duonos, išduodamos džiovintos bulvės arba cukraus, ypač sunki būklė yra pramonės rajonuose.

- Didžiausias cukraus fabrikas visoje Europoje šiomis dienomis išmontuotas ir išvežtas į Sovietų Sąjungą reparaacijų sąskaiton. Manoma, kad už kelių mėnesių jisai galės pradėti veikti jau Sovietų Sąjungoje.

- Anglų karalius, atidarydamas parlamento sesiją, pasakė kalbą, kurioje jisai nušvietė dabartinės anglų vyriausybės politiką. Vyriausybės tikslas yra įsteigti Vokietijoje tikrą demokratiją ir Vokietijos gyvenimą tvarkyti taip, kad ateltyje jį nebegrustų pasauliui. Kalbėdamas apie Austriją, karalius pareiškė, kad vyriausybė numato ateltyje atitraukti iš Austrijos kariuomenę. Vidaus gyvenime vyriausybės svarbiausias uždavinys bus nacionalizavimas svarbesnių ūkio šakų, susisiekimo, elektros ir t.t. Tuo po karaliaus kalbos buvo debatai, kuriuose kalbėjo Churchillis. Jisai pareiškė, kad opozicija pritaria vyriausybės minčiai skatinti Europos jungtinių valstybių idėją. Kalbėdamas apie pasaulio būklę Churchillis pareiškė: pasaulio dangus apsiniaukęs. Europos didesnę dalį valdo komunistai, nežinia, kas bus su Prancūzija. Anglų santykiai su Rusija visą laiką blogėja. Tuo tarpu kai

anglų ir amerikiečių kariuomenė Europoj buvo labai sumažinta, rusų daliniai remiami despotiška valdymo forma tebėra buvusio stiprumo ir yra savo apginklavimu paruošti mūšui. Pasaulis, nežiūrint didžiulės Amerikos pagalbos, nuolat lieka baimeje ir sumušime. Reikia baigti kerštą Vokietijoje. Britų maitinimosi padėtis, tęsė Churchillis, yra sunkesnė po karo negu per karą. Atsakydamas į tai Attlee pabrėžė, kad maitinimosi būklė, nors ir yra blogesnė, negu per karą, bet eilinis žmogus dabar žiūri daugiau valgyti negu jisai turėjo valdant konservatoriams.

- Naujorke socialinėje komisijoje sprendžiamas pabėgėlių klausimas. Kolbėjo Australijos, Lenkijos, Chilės atstovai, kurie pasisakė už sudarymą organizacijos, kuri priklausytų UNO; Anglijos ir Amerikos atstovai pareiškė, kad ši organizacija turi būti savistovi. Višinskis siūlė šio klausimo sprendimą atidėti, kol pabėgėlių stovyklos nebus aplokštytos sąjungininkų komisijų. Jugoslavijos atstovas siūlė iš viso neremti tų, kurie negrįžta.

- Jerusaleje nutrauktas elektros tiekimas, nes teroristai nuplėmė laidus. Munchenas. Dana. XI. 12. Italijos savivaldybių rinkimus aiškiai laimėjo kairieji.

- 4 ministrų pasitarime Bevinas reikalavo atitraukti kariuomenę iš Balkanų. Birnes prieš tai reikalavo pasirašyti taikos sutartis. Po šio reikalavimo posėdis buvo atidėtas.

- Vakar Amerikos atstovų rūmuose jau susipyko respublikonai su demokratais benagrinėjant užsienio prekybos klausimus.

- Graikijos naminate kare daug užmūsų.

- Kinijos pilietinis karas, nežiūrint Čenkaiseko įsakymo nutraukti karo veiksmus, eina toliau.

+ + +

Šio vakara paskaitoje išgirsime, kad pirmasis tautinę sąmonę lietuvišku žodžiu mūsų literatūroje ėmėsi šadinti M. Daukša 16 amž. pabaigoj. Ją išplėtė ir pagilino kiti mūsų rašytojai: Kr. Donelaitis 18 amž. vidury, Žemaičių bajorų rašytojai 19 amž. pradžioj, S. Daukantas, - 19 amž. vidury, J. Basanavičius, V. Kudirkas, Maironis, V. Pieteris - Valiūgas, Vydūnas ir kt. naujaisiais laikais. Jei M. Daukšos laikais tautinė sąmonė buvo gyva tik retų lietuvių inteligentų protuose ir širdyse, tai šiandien esame jau tokioj padėty, kad tautinė sąmonė yra gyva visoj tautoj. Tautiškai sąmoningos tautos vyriausiasis siekimas - savo valstybė. Kas sąmoningai gyvena savo tautai, tas gyvena ir visai žmonijai. Todėl gyventi tautai ne tik kiekvieno pareiga, bet ir didžiausia laimė. - Visa tai plačiau bus nušviesto paskaitoje.

STOVYKLOS GYVENIMAS

- Vyriškų kofinų likutis - 50 porų. Atiduodama, per kambarių ir bloky vyresniuosius, paskirstyti patiems vyrams gavusiems po 2 poras kofinų. Jų yra 103. Pristatytiems kandidatams bus iškeičiama po 1.ą porą kofinų. - Nors buvo paskelbta per kambarių ir bloky vyresniuosius, bet dar kartą primenama, kad sandėgy yra 18 vaikų paltelių. Šeni ir prastos kokybės. Suinteresuoti prašomi bandyti pasirinkti ir pasirinkus užrašyti pas p. Čėsną. Pasirinkimą prašau baigti ligi lapkričio 15 dienos. - Mergaitės 5-17 metų gauna šios dangos: slips for girls - apatiniai marškiniai mergaitėms - 67. Skirstoma: visai negavusioms - 2, gavusioms po 1-nus-1. Skirts for girls - sijonai. Skirstoma: visoms po 1-na. Mergaitės 5-13 metų Panties for girls - kelnaitės - 20. Skirstoma: visai negavusioms - 2, gavusioms po 1-nas - 1 nos. - Siuvimo konting. vyrų rūbų siuvykl. paskirstytas iki š.m. gruodžio 1 d. - (posėdžio prot. Nr. 53). 1 Mitkui Teodorui - pasiūti palta, 2. Ratkevičiui Jonui - pasiūti švarką, 3. Reizgienai Teresai - pasiūti švarką. Visų rūšių patalysmai duodami be kontingento.

Primename, kad šiandien 18 val. 45 min. stovyklos salėje rengiama gim. mokytojo Stasio Borzduko paskaita „Tautinės sąmonės raida lietuvių literatūroje“. Sužinosime, kada ir kaip prasidėjo ir vyko lietuvių tautos sąmonės budimas. Paskaita bus pradėta laiku, todėl labai prašome nepažvelgti.